

Divers Den Haag

Onderwerp “De juiste kant van de waarheid”

24 mei 2016 – 13.00 – 16.30 uur Middin Prinses Beatrixlaan 16 Rijswijk

Programma

- 13.00 – Inloop met lunch
- 13.30 – Opening Joger de Jong
- 13.40 – Nieuwe deelnemers aan Divers Den Haag stellen zich voor
- 13.55 – *“Nederland en de juiste kant van de waarheid”*
door Paul Mbikayi
- 14.30 - Pauze
- 14.45 - Gesprekken onderling met alle deelnemers aan de bijeenkomst
- 16.30 - Afronding

Opening

Joger de Jong, voorzitter van Divers Den Haag, heet iedereen van harte welkom bij deze bijeenkomst bij Middin. Allereerst dank voor de gastvrijheid van Middin en de voortreffelijke lunch verzorgd door de enthousiaste medewerkers van Middin met

een beperking die goed werk verzetten in een beschermde omgeving. Opvallend is eveneens dat diversiteit voor Middin een dagelijkse realiteit is. Een goede plek voor de bijeenkomst van Divers Den Haag. Ook vandaag weer een aantal nieuwe deelnemers

waaronder studenten van ROC Mondriaan die met name uitgenodigd worden een bijdrage te leveren aan de discussie van vandaag. Divers Den Haag is een beweging die organisaties in zorg en welzijn stimuleert werk te maken van diversiteit en van elkaar te leren. De veranderingen in de stad vragen om veranderingen bij organisaties, wij hebben niet de wijsheid in pacht maar via de dialoog kunnen we wel naar oplossingen zoeken. Een instrument bij deze opgave is “de Leergang diversiteit”, die samen met de Haagse Hogeschool wordt georganiseerd. Deze leergang is iedere keer goed bezet. Inmiddels hebben zo’n 30 organisaties zich aangesloten bij Divers Den Haag. Onlangs hebben zich de volgende organisaties aangesloten (zie website van Divers Den Haag); Yasmin (participatiecentrum voor vrouwen), JIP (jongeren informatie punt), Fonds 1818, SaffierDeResidentie heeft zich opnieuw gemeld als deelnemer en de Stichting Anton Constandse.

Joger de Jong is directeur bestuurder bij Xtra tot juni 2016, dan gaat hij met pensioen maar zal nog een tijd blijven als vrijwilliger en in die hoedanigheid ook aanblijven als voorzitter van Divers Den Haag.

Nieuwe deelnemer introductie [/www.stichtingantonconstandse.nl](http://www.stichtingantonconstandse.nl)

Lidy Zaat is directeur van de Stichting Anton Constandse, dit is een GGZ instelling, voorheen het RIBW. De Stichting Anton Constandse biedt een zo normaal mogelijk bestaan aan mensen met een ernstige psychische aandoening. Dat doen we als zelfstandige organisatie binnen de Geestelijke Gezondheidszorg. De Stichting Anton Constandse heeft meer dan 1.100 cliënten en bewoners, zo’n 400 medewerkers, 35 stagiaires, meer dan honderd woonlocaties en een hoofdkantoor. De grootste woonlocatie telt 32 bewoners, de meeste zijn veel kleiner, kleinschaligheid is regel. De wijze van

organiseren is onlangs gewijzigd, er was altijd al één management laag maar deze is nu ook verdwenen. Er werken nu werkeenheden van maximaal 12 medewerkers, dit is afgekeken van Buurtzorg. Voor de helft gaat het om post HBO opgeleiden met een specifieke opleiding die ontwikkeld is in samenwerking met de Leidse Hogeschool tot sociaal psychiatrisch ondersteuning. De overige medewerkers zijn MBO opgeleiden of mensen met gezond verstand.

Vanaf 1 juli komen er bij de Stichting alleenstaande statushouders in begeleiding voor huisvesting taalcursussen en inburgering met de bedoeling zo snel mogelijk mee te kunnen doen via scholing of baan.

Doelstelling Stichting Anton Constandse
De Stichting Anton Constandse heeft als doel ondersteuning te bieden aan mensen met een ernstige psychische aandoening, zodat zij met succes en naar tevredenheid hun leven kunnen inrichten naar eigen inzicht in een omgeving die daarbij past.

Visie

De stichting werkt vanuit de visie van herstelondersteuning en biedt haar bewoners en cliënten een passende woonplek met individuele begeleiding, ambulante begeleiding en activiteiten.

Wie is Anton Constandse?

Journalist en publicist/filosoof Anton Constandse (1899 – 1985) was een prominent vrijdenker en een radicaal humanist. In de Tweede Wereldoorlog werd hij gevangen gezet door de Duitse bezetter en in 1945 weer vrijgelaten. Tot aan zijn pensioen in 1964 was hij hoofdredacteur buitenland van het Algemeen Handelsblad. Nog lang daarna bleef hij een geliefd spreker en een onvermoeibaar strijder voor de menselijke waardigheid. Anton Constandse leidde een leven tegen de stroom in, altijd oprecht en waarheidlievend. Hij was erg op zijn privacy gesteld maar had een warme belangstelling voor mensen,

voelde zich voor niemand te goed en nam iedereen voor vol aan. Hij karakteriseerde zichzelf als "een ambachtsman wiens werktuig het woord is. Soms opstandig, vaak in vrijheid analyserend en gewoonlijk afkerig van dienstbaarheid".

Joger de Jong dankt Lidy voor haar introductie en leidt Paul Mbikayi in als spreker voor het onderwerp "de juiste kant van de waarheid", hij belicht hierin zijn visie op de verschillende waarheden die hij uit eigen ervaring meemaakt.

"Nederland en de juiste kant van de waarheid" door Paul Mbikayi

foto:Goedele Monnens

Paul begint zijn verhaal met een vraag die hij regelmatig krijgt. Waar kom je vandaag? Zijn antwoord is steevast "Amsterdam", nee waar kom je echt vandaan antwoord "Amsterdam-Oost", nee dat bedoel ik niet waar kom je echt vandaag? Het land waar hij geboren is, is Congo. Hij is in het Frans opgeleid maar het is niet zo'n goed idee om zijn inleiding in het Frans te doen, dus doet hij het in het Nederlands maar verontschuldigd zich bij voorbaat voor het soms inslikken van de letter H.

Paul werkt als ambtenaar voor Rijks Waterstaat, hij geeft zelf de voorkeur aan de Engelse benaming voor ambtenaar en dat is civil servant, dit geeft beter aan dat je als ambtenaar dienaar bent van de publieke zaak.

De inleiding gaat over de filosofische benadering van de waarheid, dit is van belang op zoek naar reflectie. De eerste dia geeft zijn naam weer zoals hij die gekregen heeft bij zijn geboorte, de betekenis daarvan is "wordt wakker", als laatste naam kreeg hij die van Paul. De naam Paul was nodig als Christelijke naam om in de hemel te komen volgens de missionarissen in Congo.

Mwana Nsenda Mbikayi Muteba Mulumbu
Musungu Wa Tshula Mwanza Nkongolo
Muwadika Bilamba mu Kantelele Malu Mimpa.
Paul

*Ambassadeur van de verdraagzaamheid
Vluchtelingenambassadeur
Rijksambtenaar*

Nederland en de juiste kant van de waarheid

Nederland is voor Paul een geordend land met veel geschreven en ongeschreven regels die soms moeilijk te doorgronden zijn voor nieuwkomers. Alle regels, wetten e.d. geven grenzen aan en vervolgens probeert iedereen die grenzen slim te overschrijden, maar daarvoor moet je wel weten tot hoever dat mogelijk is. Aan de hand van een aantal spreekwoorden en gezegden worden we meegenomen in het proces van integratie waar nieuwkomers doorheen moeten.

Nederland is een land gebod en verbod, de Nederlander weet hoe het moet en zal dat duidelijk aangeven. Een voorbeeld daarvan vind je terug in het gezegde; "geen woorden maar daden" of het zelfde; "niet lullen maar poetsen". In beide gezegden zit iets dwingend, laat maar zien i.p.v. mooie woorden te gebruiken. Het verraad ook dat

wij een heel praktisch land zijn, de prestatie laat zien wat je intenties zijn. Volgen de daden niet de woorden dan wordt daar snel veroordelend op gereageerd.

Hieruit blijkt dat daden pas overtuigen, maar er is ook een andere weg. De magie van het verleiden met woorden zou in Nederland best herontdekt kunnen worden. Paul gebruikt als persoonlijk signatuur onder zijn uitgaande mails de tekst “Les mots sont pour séduire; les acts, pour convaincre!”, vrij vertaalt “Woorden zijn om te verleiden; daden om te overtuigen!” Het eerste gedeelte bevat geen waardeoordeel, hooguit een wens om anderen te verleiden en te inspireren, hooguit een uitnodiging.

Bij het integratieproces ervaar je soms het dwingende karakter van Nederland, subtiel maar constant en koppig, de roep om je te conformeren. Een voorbeeld is “participatie”, dit is een uitnodiging om een innerlijke drang te voelen om een sociaal-maatschappelijke bijdrage te willen leveren. Dit is echter geen vrijblijvende uitnodiging.

Nog een gezegde in Nederland is ; ‘Wie het hoofd boven het maaiveld uitsteekt, wordt zijn kop eraf gehakt’. Wanneer je je dit letterlijk voorstelt is het gruwelijk. Het geeft echter ook iets aan over de grenzen die er onuitgesproken zijn. Ken je plaats en heb niet te veel ambitie. Die gedachte wordt door andere spreekwoorden onderstreept; “Als je voor een dubbeltje geboren bent, word je nooit een kwartje”, je kan dit zien als een uitnodiging om ambitieeloos, zo niet apathisch te worden. Zonder ambitie is er echter geen sociale mobiliteit. Blijf onder het maaiveld, blijf een dubbeltje, niet alleen omdat je daar hoort maar ook omdat wij weten wat goed voor je is. Dit dwingende advies geldt niet alleen voor culturele minderheden onder ons maar voor mensen met een beperking, andersdenkenden, mensen met een taal achterstand kortom buitenbeentjes. Dit advies geldt voor iedereen die anders is dan degene die het advies geformuleerd heeft. Deze manier van denken en doen heeft uitsluiting tot gevolg en voelt op de lange termijn niet goed. De vraag is hoe kunnen we dit patroon doorbreken en er voor zorgen dat “inclusief beleid” ook echt in daden wordt omgezet.

Is een andere wereld mogelijk? Bestaat er een ander vertrekpunt?

Laat ik mijn waarheid met jullie delen.
Ubuntu.

Ubuntu

- (H)erkennen van rechten en plichten voor het welzijn van individu en gemeenschap
- Open en toegankelijk voor anderen
- Werken aan welzijn van anderen (vriend en vijand)
- Zicht niet bedreigd voelen door anderen
- Alleen ben je snel, samen kom je verder
- Verbindend leiderschap

Verbindend leiderschap

Ik besta per gratie van jou!

Ubuntu gaat ervan uit dat het individu een rol heeft in het welzijn van de gemeenschap, daar ontleent hij zijn bestaansrecht aan. Het individu is alleen zijn, is isolatie, ubuntu verbindt mensen zoals King en Mandela dat deden door verbindend leiderschap. De vraag wat beter is, het individualisme of ubuntu is niet eenduidig te beantwoorden, voor de persoonlijke ontwikkeling zal het individualisme beter zijn maar zoals gezegd alleen ga je sneller, maar samen kom je verder. Het is belangrijk dat je als individu betekenis heb, dat je er toe doet, anderen moeten je missen als je doodgaat of weg bent. De opdracht van Nederland aan Paul was zich te conformeren aan de Cartesiaanse wijze van leven in Nederland, toch is ubuntu voor Paul beter.

Racisme is overal, dit is niet het grootste probleem. Maar niet relevant gevonden worden is het ergste.

Vragen uit de zaal:

- Waarom heb je voor Nederland gekozen en heb je je doel bereikt?

Nederland is geen bewuste keuze geweest maar een toevallige. Laatst was ik in Canada bij andere Congolese vluchtelingen die in Canada en de VS terecht waren gekomen. We hadden een afspraak op een bepaalde tijd, ik was de enige die op tijd was en ik ergerde mij aan de anderen dat zij niet op tijd waren, toen kreeg ik de opmerking dat ik wel erg Nederlands was geworden. Was dat een compliment of veroordeling? ik voelde het als een compliment.

- Nederland is heel erg een land van moeten, je plaats weten, hoe ga je daarmee om?

Nederland lijkt een land wat horizontaal georganiseerd wordt, iedereen is gelijk maar als het erop aankomt is dat niet zo, dan is de baas ook echt de baas.

- Hoe valt de vergelijking uit tussen Nederland, Frankrijk en Duitsland?

Vergelijken heeft niet zoveel zin we leven hier.

- Je begon de lezing met de vraag of Nederland een vrij land is, ik heb daar geen antwoord op gevonden in je lezing.

In Nederland worden we beschermd door de wet en die beschermd ons allen, maar hier

gaat het over de verhouding tussen mensen, vaak wordt hier de oplossing al gegeven voordat het probleem helemaal helder is uitgelegd. Het is niet zo eenvoudig om vrij te zijn.

- Koppen boven het maaiveld wil toch niet zeggen dat je je als individu niet kan ontwikkelen?

Natuurlijk kan je jezelf ontwikkelen maar er zijn 16 miljoen coaches voor het Nederlands elftal, individu kan moeilijk vrij zijn. De balans tussen groep en individu maakt dat er een goede samenleving ontstaat.

Joger de Jong dankt Paul voor zijn boeiend verhaal wat voldoende stof biedt om nog veel meer discussie te voeren en tot nadenken uitnodigt. Na de pauze zullen we in groepjes verder discussiëren.

Jan Booi legt uit wat de bedoeling is, na de pauze van 15 minuten zullen een aantal mensen het voortouw nemen om een groepje voor te zitten en de discussie op gang te brengen. Er zijn verschillende plekken waar de

groepjes kunnen zitten. Tot slot zal heel kort terug gerapporteerd worden.

Pauze

Discussie in groepjes, over de volgende stellingen:

Een van de dingen die Paul Mbikayi opvalt is dat bepaalde groepen binnen de Nederlandse samenleving zich eerder van elkaar verwijderen dan dat men bij elkaar komt. Dit wordt ook duidelijk aan de kaak gesteld. De kranten staan er vol mee.

Zijn inschatting is dat het publiek van Divers Den Haag al een warm hart aan diversiteit toedraagt of op zijn minst al in beweging is gekomen met de overtuiging dat inclusie misschien wel de enige juiste oplossing is om van onze samenleving een samenleving te maken.

- Een goede startvraag in de gesprekken na de pauze zou kunnen zijn of mensen in de zaal ook die verwijdering ervaren. Voor zichzelf maar ook voor hun medemensen in de

directe omgeving, en als dat zo is wat dat betekent in het dagelijks werk?

- Een tweede vraag kan dan zijn of men het ziet als een persoonlijke en/of professionele opdracht er iets aan te doen?
- Daarna kan er ruimte zijn voor het gesprek over het proces ernaartoe (hoe) en over wat er gedaan kan worden (het wat). En in het verlengde hoe deelnemende organisaties dat wat kunnen ondersteunen en wat Divers Den Haag daarin kan doen.

Paul geeft een voorkeur voor de acceptatie van trial en error. Als mensen al in gesprek kunnen geraken vormt dat een begin van een oplossing. Het gesprek moet vooral plaats vinden tussen mensen die niet dezelfde waarheid delen. Laat dit nu precies datgene zijn wat ook Divers Den Haag beoogt.

Afsluiting

De beschikbare tijd werd door de verschillende groepen als beperkt ervaren; er was n.a.v. de inleiding van Paul veel te

bepraten. Belangrijkste opmerking die terug kwam uit de verschillende workshops: “Vier het verschil”. Verschillen zijn er, probeer die te doorgronden door met elkaar er over te praten, stel je oordeel uit. Dat maakt dat je niet op voorhand al vast blijft zitten in je eigen, vaak beperkte, overtuiging. Ondanks of juist dank zij de verschillen kan er dan een nieuwe gezamenlijke waarheid ontstaan. Ook nu bleek weer dat taal zowel tot verwijdering als tot toenadering kan leiden. De leerlingen van Mondriaan die aanwezig waren gaven aan Paul terug dat ze hem moeilijk hadden kunnen volgen. Voor Paul een nieuw geluid. Spontaan bood hij aan een keer naar Mondriaan te komen om met deze leerlingen (en anderen) hierover in gesprek te gaan om ook te begrijpen waarom leerlingen hem niet begrepen.

Na de levendige discussie sluit Joger de Jong de bijeenkomst met nogmaals dank aan Paul Mbikayi

De volgende bijeenkomst van Divers Den Haag is op 27 september 2016.